

ظهور دانشگاه کار آفرین - محور و ترویج علم

باقرآرایش : دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام
علی نوری : کارشناس ارشد مهندسی صنایع و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام
فرشید سلامت : کارشناس علوم اجتماعی - کارشناس امور پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام
محسن موسایی : دانشجوی دکتری ترویج و آموزش و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران

چکیده :

شرایط اجتماعی و اقتصادی ایران سرشار از فرصتهای بکر و نواست که لازمه استفاده و بهره وری از آنها داشتن روحیه ی کار آفرینی است. هدف اساسی مقاله ی حاضر بررسی کار آفرینی و امکان پذیری آن در دانشگاه ها و موسسات آموزشی عالی با رویکرد دانشگاه کار آفرین - محور می باشد . معضل انطباق آموزش با اشتغال از طریق کار آفرینی قابل حل است لذا بررسی عوامل مختلف فرهنگی کار آفرینان در جامعه، محیطی مناسب برای اشتغال افراد فراهم خواهد آورد در این مقاله با استفاده از مطالعات اسنادی به مفهوم کار آفرینی ، ضرورت آن در دانشگاهها ، ساختار دانشگاه کار آفرین توأم با فن آوری و صنعت پرداخته خواهد شد .

واژگان کلیدی : کار آفرینی - فن آوری - صنعت

مقدمه:

ترکیب جمعیتی جوان کشور و ضرورت ایجاد فرصت های شغلی ، لزوم رهایی اقتصاد کشور از وابستگی به به مواد خام اولیه و به ویژه نفت خام و همچنین خروج از وضعیت اقتصادی تک محصولی از یک طرف و روندهای موجود در جامعه ی اطلاعاتی از طرف دیگر ، عواملی هستند که سیاستگذاران و تصمیم گیرندگان کلان کشور را وادار می کند که به منبع قابل اتکایی به جز مواد اولیه بیندیشند و بدون شک با توجه به الزاماتی که که جامعه ی اطلاعاتی دارد ، این منبع اطلاعاتی جز خلاقیت ، نوآوری و کار آفرینی نیست.

امروزه کشورهایی که به توسعه اقتصادی و صنعتی بها می دهند حمایت از ایجاد بستر کاری بر پایه فن آوری را به طور جدی در برنامه های خود بکار می گیرند . کار آفرینی با هدف تبدیل فن آوری و دانش محققین به کسب و کار ، ایده ای زیباست . حمایت دانشگاهی می تواند ضریب موفقیت مؤسسات علمی و تحقیقاتی را تا حد شگفت آوری افزونی دهد .

صنعت و فن آوری می تواند به عنوان عامل ارتباط جامعه ی کاری و دانشگاهی عمل نموده و بهترین بستر برای ترویج کار آفرینی باشد . کار آفرینی به معنای عام استفاده از ایده های خلاق و فرصت های مناسب جهت موفقیت به تولید اشتغال تلقی می شود .

دانشگاه، بهترین موفقیت برای شناسایی کار آفرینان است هر چند که توسعه ی کار آفرینی به گذشت زمان نیاز دارد . اما باید در استفاده از پتانسیل و دانش فارغ التحصیلان دانشگاهها تعجیل نمود . کار آفرینی در دانشگاهها می تواند تشخیص توانایی های دانشجویان و به فعالیت در آوردن آنها در مکان و زمان مناسب باشد یک کار آفرین باید ریسک پذیر ، توانا و هدفمند باشد . دانشگاهها باید به نحوی سازمان دهی شوند ، تا در زمینه کار آفرینی حساب شده عمل نمایند به نحوی که توانایی پشتیبانی و حمایت از کار آفرینان که سرمایه های ارزشمند کشورند را عهده دار گردند . چرا که عدم سازمان دهی و برنامه ریزی مناسب مانع از گسترش کار آفرینی گشته و یا نهایتاً به کار آفرینی نامناسب و ضعیف منتهی می گردد .

مفهوم کار آفرینی

طی سالهای اخیر ورود جوانان جویای کار و کاهش تقاضا برای نیروی کار، بحران اشتغال را در کشور تشدید نموده است که باید به صورت بنیادی مورد توجه دولتمردان قرار گیرد. در این بین ورود دانشگاهیان به این حیطه نیز می تواند بسیار مؤثر باشد. رویارویی صحیح و تدابیر خاص برای حل معضل بیکاری مبتنی بر پژوهش و مطالعه، ضرورت دارد با توجه به میزان رشد جمعیت در دو دهه گذشته بیکاری را می توان مهم ترین چالش اجتماعی چند دهه ای آینده به حساب آورد. پیامدهای این بحران گسترش فقر و افزایش پدیده های ناگوار اجتماعی است. پرداختن به بحث کار آفرینی (با توجه به این امر خالی از لطف نیست هر چند که در خصوص ماهیت و مفهوم آن عده انگشت شماری از دانشمندان به آن پرداخته اند بنابراین تعریف استاندارد برای آن وجود ندارد. (آقا صمدی، ۱۳۷۸) در کتاب سازمان های کار آفرینی در ضمن گرد آوری مفهوم کار آفرینی از دیدگاه دانشمندان، مهم ترین تعریف ها را به شرح زیر ارائه نموده است:

- پروسه ایجاد ثروت
- پروسه تخریب خلاق
- پروسه هدایت به خلق سازمان جدید بدون توجه به نوع پتانسیل سازمان
- توسعه موقعیت ها و اقدامهای نوآورانه همراه با خطر چه در سازمانی که قبلاً تاسیس شده یا به صورت ازاد و مستقل

- روش اداره ای است که فرصت ها را بدون در نظر گرفتن منابع موجود و قابل کنترل فعلی تعقیب می کند.

- وظایف، فعالیت ها و اعمالی که برای تحقق فرصت شناخته شده و ایجاد سازمانی مناسب با آن کمک می کند

- پروسه ای فراتر از شغل و حرفه بلکه کار آفرینی یک شیوه زندگی است.

(احمدپور و مقیمی، ۱۳۸۵) براین باورند که کار آفرینی به معنای آغاز و یا رشد یک شرکت نوپا از طریق مدیریت نوآورانه و مدیریت مخاطره پذیر است و کار آفرین فردی است که دارای ایده و فکر جدید می باشد و با بسیج منابع از طریق فرایند ایجاد کسب و کار (کسب و کار الکترونیکی یا اینترنتی، کسب و کار خانگی، کسب و کار خانوادگی، کسب و کار کوچک و متوسط) که توأم با مخاطره مالی و اجتماعی و حیثیتی است، محصول و خدمت جدید به بازار عرضه می کند.

کار آفرینی را در کل می توان ایجاد کسب و کارهای نوآورانه تلقی کرد. فعلاً در کشور ما نظام آموزش دهنده دانشگاهها، افرادی را پرورش می دهد که فقط می توانند شکافهای شغلی بسیار تعریف شده را پر کنند و بنابراین باید حرکتی عظیم در راستای تولید کار آفرینان در دانشگاهها به عنوان قطب علمی کشور صورت گیرد که این به معنای اتصال دانشگاه با صنعت و فن آوری است کار آفرینان باید فرصت شناس باشند نظام آموزشی دانشگاه مبتنی بر یادگیری نیست، آموزش مبتنی بر تعلیم است و این خود عاملی بر ای عدم پرورش افراد کار آفرین است.

فرد کار آفرین کسی است که توانایی تشخیص و ارزیابی فرصت های کسب و کار دارد و می تواند منابع لازم را جمع آوری کرده و از آنها بهره برداری نموده و عملیات مناسبی را برای رسیدن به موفقیت پی ریزی کند. (مردیت، ۱۳۷۱).

پدیده کار آفرینی ابعاد گسترده ای داشته، گرد هم آوردن منابع تکنولوژیکی، فنی و آموزشی و مالی را در بر دارد. دانشگاهها می توانند بخشی از فعالیت خود را به پرورش کار آفرینان تخصیص دهند. هر چند دانشگاه می تواند فقط به تولید و عرضه فن آوری و دانش بسنده کند و آن را در اختیار دانشجویان و جامعه بگذارد، اما این به معنای موفقیت نیست اگر این فن آوری بدست آمده را در جامعه بکار گیرد و آن را در اختیار کار آفرینان بگذارد به معنای دیگر جنبه عملی این فن آوری را نیز خودش تا حدودی عهده دار باشد، به موفقیت علمی و عملی توأم دست یافته است. دانشگاه می تواند افقها و فرصت های بهره وری فن آوری را برای افراد ترسیم نماید و آنها را در جهت استفاده هدایت کند. نگاهی که دانشگاه نسبت به فن آوری دارد نباید صرفاً خود فن آوری باشد بلکه کار

آفرینی را در جهت استفاده بهینه و اشتغال زایی برای جوانان در بحث توسعه فن آوری در نظر داشته باشد. به این دلیل مسئولین دانشگاه به تنهایی نمی توانند عهده دار چنین مسئولیت خطیری شوند در بحث کار آفرینی می توانند جنبه ارشادی و اغنایی افراد را ایفا کنند چون در کشور ما هنوز پدیده کار آفرینی به صورت گسترده عملی نشده است، مردم به یک نقش هدایتی نیازمندند که در عرصه عملی فن آوری پیش قدم شوند. از آنجایی که در بخشهای خصوصی و صنعتی امکان ریسک بسیار بالا است دانشگاه می تواند به عنوان حوزه دولتی حامی مردم شود تا با ایجاد محیط رقابتی فناوری فرصت بیشتری برای رشد پیدا نماید ایجاد مؤسسات و شهرکهای تحقیقاتی، پژوهشی وابسته به دانشگاهها می تواند بسیار مؤثر باشد چرا که دانشجویان و فارغ التحصیلان در محیط و بستری علمی تحقیقاتی قرار می گیرند که می توانند آنچه در این دانشگاه آموخته اند در معرض حضور قرار دهند. در حقیقت به بیانی زیباتر آنچه را که بالقوه دارند در این مسیر بالفعل نمایند. می توان امیدوار بود که با شناخت دقیق این عمل و با توجه به ظرفیت ها و محدودیت های کشور از لحاظ کار آفرینی و میزان بهره برداری از عوامل و منابع پایه ای تولید بتوان تصمیم ها و سیاست گذاری های مفید و مؤثر تری برای مقابله با بحران بی کاری اتخاذ نمود.

ضرورت کار آفرینی در دانشگاهها :

بعضی از صاحب نظران* معتقدند که فناوری پیشرفته محصول کار آفرینی است. هر مدیر کار آفرین می کوشد از پیشرفته ترین فناوریهای قبلاً خلق شده در کار خود بهره جوید. اما حاصل فعالیت او نیز خود به ابداع فناوری جدید تری می انجامد. فناوری دارای سه بعد (دانش، ابزار و روش) است. تحول در هر یک از این ابعاد منجر به تحول در فناوری می شود. به عبارت دیگر تغییر هر بعد به طور طبیعی ابعاد دیگر را نیز متناسب با خود تغییر می دهد. فناوری همانند مثلثی است که دارای سه وجه دانش - روش - ابزار است. تحول در هر یک از ساق های مثلث، دو ساق دیگر را نیز متحول می کند. هر اقدامی که یکی از ابعاد این مثلث را تحول بخشد کار آفرینی تلقی می شود. بنابراین کار آفرینی عبارت است از (مهندسی مثلث دانش - روش - ابزار). مدیران متعارف می کوشند در درون یک مثلث قبلاً تشکیل شده فعالیت کنند، اما کار آفرینان می کوشند ابعاد مثلث فناوری را تغییر دهند و مثلث فن آوری به ندرت قابل انقباض است، جز در مواردی که روش ها ممکن است سیر انحطاطی پیدا کنند که ضلع روش کوچک می شود - مثلث فناوری - و بنابراین توانمندی فناوری - کاهش می یابد. در عموم موارد بعد دانش یا ابزار روبه گسترش است بنابراین مساحت مثلث را افزایش می دهد و مساحت مثلث شاخص گسترش فناوری است. کار آفرین مدبری است که علاوه بر داشتن دانش (یا بینش) و تجربه، نوآور نیز هست و این نوآوری خطر پذیری دارد.

جهانی شدن بازارها، تشویق و پشتیبانی از کار آفرینی در کشورها را به عنوان امری ضروری ساخته است. ایجاد مرکز و جایگاهی برای کار آفرینان که منابع تولید ثروت اند به سود جامعه است. ایجاد این مراکز، انتقال فناوری از دانشگاهها به بازار و استخدام دانشجویان خالق ایده است که به این سبب ایجاد این مراکز برای دانشگاهیان نیز سودمند است. یکی از ضرورت های ایجاد دانشگاه کار آفرین ایجاد سرمایه است. کار آفرینان برای عملی ساختن ایده های خود با مشکل مواجهند. از یک سو، سرمایه داران بزرگ فرصت شنیدن ایده های کار آفرینان و پرداختن به کارهای کوچک را ندارند و از سوی دیگر سرمایه های خود را صرف پروژه های کلان می نمایند در نتیجه وجود دانشگاه که نقش مرکز پشتیبانی از کار آفرینی را به عنوان پل ارتباطی بین کار آفرینان و سرمایه داران ایجاد می کند، ضروری است.

(اکبری، ۱۳۸۰) معتقد است که به رغم آنکه برخی از صاحب نظران معتقدند کار آفرینی با آموزش مستقیم حاصل نمی شود و باید به روش پرورشی کار آفرینان را تربیت کرد. اما هیچ کس منکر این مطالب نیست که استفاده از فن آوریهای نو و ایجاد کسب و کار جدید بدون آموزش و پژوهش در عمل دست نیافتنی است. با مراجعه به اطلاعات موجود درباره افزایش رشته های دانشگاهی، کار آفرینی در کشور های توسعه یافته و در حال توسعه، اهمیت نظام آموزشی و پژوهشی در توسعه کار آفرینی و تربیت کار آفرینان بیشتر مشخص می شود. به عبارت دیگر

ارتباط مستقیمی بین پیشرفت فناوری و ضرورت آموزش کار آفرینان وجود دارد. نظام آموزشی به ویژه دانشگاه در خلاء به رشد و توسعه دست نمی‌یابند. و به مانند دیگر نهادهای اجتماعی تحت تأثیر دنیای بیرون و محیط پیرامون دگرگون و متحول می‌شوند. به عنوان مثال با تحولات تکنولوژیک و صنعتی شدن درماهیت و ساختار و فرایند برنامه‌های درسی و آموزشی نقش چشمگیری داشت، به همین منوال توسعه علوم کامپیوتر، گسترش شبکه‌های اطلاع‌رسانی و فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات به تدریج محتوی و ساختار آموزش و پیامد آن مشاغل مرتبط با علوم را در تحت تأثیر قرار خواهد داد و همچنین با تأثیرگذاری بر مناسبات و روابط اجتماعی و انسانی فضای عمومی نهادهای علمی و آموزشی را متأثر خواهد ساخت، مقیمی و همکاران، (۱۳۸۵)

اولین مرکزی که در دنیا، دوره آموزش ویژه کار آفرینی درون سازمانی را برگزار کرد مؤسسه کار آفرینی در هند (EDI-I) است از جمله هدفهای اصلی این دوره می‌توان به نمونه‌های زیر اشاره کرد:

- آگاهی شرکت کنندگان از استعدادهای نهفته کار آفرینی و هدایت آنها به سوی نوآوری
- توسعه و ایجاد جو کار آفرینی درون سازمانی.
- کسب اطمینان از بینش و بصیرت به وجود آمده برای توسعه بیشتر.
- کمک به توسعه شیوه رهبری کار آفرینان در سازمان
- انگیزه‌ی افراد برای تبدیل شدن به مدیران موفق در سازمان.

ارزش کار آفرینی

(بهزادیان نژاد، ۱۳۸۰) معتقد است که کار آفرینی و کار آفرینان منشأ آثار ارزشمندی هستند که در اینجا به اجمال به آنها اشاره می‌شود:

۱- ایجاد اشتغال، رابطه تنگاتنگ کار آفرین و اشتغال به گونه‌ای است که محققان بر این باورند و تجارب کشورهای مختلف نیز آنرا تأیید می‌کند که هر گاه فعالیت‌های کار آفرینی در یک جامعه کند و آهسته شود نرخ بیکاری آن جامعه‌ی فزونی خواهد یافت.

۲- کار آفرینی موجب توزیع متناسب در آمد ها و کاهش اضطراب‌های اجتماعی می‌شوند.

۳- کار آفرینی موجب بهره‌برداری از منابع و فعال شدن آنها برای توسعه‌ی کشور می‌شود

۴- بهبود کیفیت زندگی، کشف نیازها، ابداع و توسعه‌ی کالاها و ایجاد خدمات جدید از جمله ویژگیهای کار آفرینان است.

همچنین (احمدپور و همکاران، ۱۳۸۵) معتقدند که که:

- کار آفرینی موجب افزایش سود اجتماعی از طریق دولت می‌شود.
- کار آفرینی تجارت خارجی را ارتقاء می‌دهد.
- کار آفرینی کیفیت زندگی را بهبود می‌بخشد
- کار آفرینی منابع، سرمایه‌ها و مهارت‌ها را که ممکن است بی‌استفاده و سرگردان باقی مانده باشند، به‌طور مؤثر به‌تحرك وا می‌دارد.

دانشگاه کار آفرین

دانشگاه کار آفرین مکانی است که مشاغل جدید در آن خلق می‌شوند. این مراکز از افراد کارآفرین حمایت می‌کند. این حمایت شامل حمایت‌های آموزشی مالی و بازاریابی است. در نتیجه کارآفرینان امکان دسترسی به کتابخانه‌ها، آزمایشگاهها و ... را پیدا می‌کنند.

در چنین دانشگاههایی برای سرمایه‌گذاران امکاناتی فراهم می‌شود تا مراکز جدید کسب و کار را فراهم آورند. با آنها همکاری می‌شود تا مشکلات آنها پیش بینی شده و از فرصت‌های بدست آمده استفاده کنند که خود تجربه‌ای ارزشمند در حیطه مالی و بازاریابی است.

در این دانشگاهها گردهم آوردن ذخایر مالی اهمیت ویژه‌ای دارد و خصوصاً به کمک‌های دولتی نیز نیازمندند انجام پروژه‌های تجاری و اقتصادی همراه با فن‌آوری روز کم هزینه است و استفاده بهینه از ذخایر مالی نیز از

ویژگیهای شاخص کار آفرینان می باشد . نکته مهم دیگر وجود تقاضا برای فعالیت و سرویس دهی در بازار است . مشاغلی که از این دانشگاهها بهره مند می شوند مسلماً در توسعه فناوری های جدید پیش رو خواهند بود . این فناوریها در تولید کالاها به کار رفته و منجر به بالا رفتن سطح استاندارد زندگی خواهد شد . دانشگاه کار آفرین باید به بازار دسترسی داشته و از تجارب افراد صاحب تجربه در بازار کمال بهره را ببرد همچنین وجود افراد توانا و شایسته ، علاقه مند و خلاق در چنین مجموعه هایی ضروری است . در این مراکز ارتباطات افراد و گروهها به صورت باز و افقی است که معمولاً غیر رسمی نیز می باشد وجود جلسات برای تبادل اطلاعات و فعالیت ها ضروری است و از ایده های جدید و خلاق استقبال می شود . هر چند که باید مکانیزمهایی برای ارتباط ایده های نو وجود داشته باشد و کار گروهی با ارزش و سودمند محسوب شود . در این دانشگاهها نیروی انسانی و خصوصاً دانشجویان با ارزش ترین منبع به حساب می آیند و ارزیسک پذیری و نوآوری آنها نیز حمایت به عمل خواهد آمد . می توان شعار این دانشگاهها را آرمان مدون ، آینده نگر ، مشتری گرا و نو آور نوشت .

ویژگیها

(صمد آقائی ، ۱۳۷۸) برای سازمانهای کار آفرین ویژگیهایی در نظر گرفته است که از آنجایی که دانشگاه نیز به عنوان یک سازمان محسوب می شود می توان این ویژگیها را به آن نیز تعمیم داد:

ساختار

۱. غیر متمرکز بودن
۲. غیر رسمی بودن
۳. عمودی و افقی بودن ارتباطات
۴. در انحصار نبودن اطلاعات
۵. گروهی بودن کارها
۶. برخوردار بودن از ساختار سازمانی که مانع ایجاد ایده های نو نباشد
۷. کنترل سهل گیر و غیر رسمی
۸. داشتن کارکنان توانمند

حمایت مدیریت

۱. قدردانی مدیریت از افراد ریسک پذیر
۲. قدر دانی مدیریت از افراد صاحب ایده
۳. تحمل کردن انحراف از قواعد کارکنان
۵. حمایت مدیریت از طرحهای کوچک آزمایشی
۶. به کار گیری ایده های جدید کارکنان
۷. تغذیه مالی برای شروع و حرکت طرح های نو
۸. قدرت تصمیم گیری مدیریت

دانشگاه کار آفرین و صنعت

شرکتهای صنعتی که با یک دانشگاه کار آفرین در ارتباط باشند از مزایای فن آوری آن نیز بهره می جویند به این جهت فرآیند های علمی و صنعتی دانشگاهها باید تکمیل شده و ایجاد این شرکتهای از دل پژوهشهای دانشگاهی رخ می دهد . در این مجموعه ها دانشجویان باید مجموعه ای از دانش و مدیریت کار آفرینی را توأمآ آموخته و با امکانات لازم که دانشگاه در اختیار آنها قرار می دهد شروع به فعالیت در عرصه صنعت نمایند . در چنین مواردی

معمولاً امکان ایجاد شرکتهای خصوصی مهیا شده و این شرکتها کم کم و با آمادگی کامل می توانند از دانشگاهها جدا شوند ولی همچنان از حمایت و پشتیبانی دانشگاه بهره مند خواهند بود ضمن این که این مراکز صنعتی نیز در صورت موفقیت به اجرای پروژه ها و توسعه تحقیقات و فن آوری دانشگاهها کمک خواهند نمود. این ارتباط، ارتباطی ۲ جانبه است که مراکز صنعتی از دانش و تکنولوژی دانشگاهها و از دانشجویان و کار آفرینان خلاق و با استعداد بهره گرفته و دانشگاه نیز از کمک های مالی این مراکز بهره مند خواهد بود. (Molenaar, 1999) با تسهیل روابط علمی و صنعتی مرتبط با کار آفرینی پیشرفت علم و صنعت سهل تر و سریع تر خواهد گشت. یکی از نهادهای مؤثر در حمایت از دانشگاههای کار آفرین مؤسسات و شرکتهای صنعتی و تحقیقی است.

کار آفرینی توأم با فن آوری

امروزه روشن شده است که اطلاعات و ارتباطات دو قدرت مهم هستند. این دو هم خود ارزش دارند و هم ارزش بوجود می آورند. فردی که از بازارهای مختلف و قیمت اجناس در آن بازارها اطلاع داشته باشد یا از گذشته و آینده بازار باخبر باشد، تصمیمات بهتری را برای رسیدن به سود بیشتر می تواند بگیرد. اطلاعات علاوه بر ارزش ذاتی، جنبه دیگری دارد که به دانش منتهی می شود و در مکانیزم تصمیم گیری و انجام بهتر آن اثر می گذارد. ارتباطات نیز مانند اطلاعات ارزشمند بوده و ارزش افزوده ای متناسب با اندازه و نوع ارتباطات نصیب افراد می کند. اطلاعات و ارتباطات دو ابزار اساسی مورد نیاز هر فعالیت کار آفرینی هستند. کار آفرینی در انزوا و بدون حمایت نهادها، سازمانها و انسانها امکان پذیر نیست. کار آفرینی مستلزم کشف یک نیاز اجتماعی است. و کشف نیازهای اجتماعی به شناخت اجتماع، نیازهای آن و بافت فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی آن وابسته می باشد. در شناسایی نیاز هر فعالیت کار آفرینانه، ایده پرداز یا تئورسین می بایست نسبت به محیط بینش و بصیرت داشته باشد و بداند چه راهحلهایی برای رفع آن نیاز، در نقاط دیگری از دنیا ارائه شده است. بنابراین اطلاعات و دانش مانند ارتباطات از ملزومات هر فعالیت کار آفرینی است.

فناوری اطلاعات و در رأس آن اینترنت شرایط تازه ای را پدید آورده است که در آن تولیدکنندگان، تامین کنندگان، فروشندگان و مشتریان، و تقریباً همه عوامل دست اندر کار یک چرخه اقتصادی قادرند در یک فضای مجازی مشترک با یکدیگر در ارتباط باشند و به تبادل اطلاعات، خدمات، محصولات و پول بپردازند (Laudon K.C & Traver 1996)

آغاز کار آفرینی با فن آوری کار آفرینان است و در حقیقت نقشی بسزا در توسعه جامعه ایفا می کند علت مهم ترکیب این ۲ فرایند داشتن وجوه و آرمانهای مشترک است: از جمله خلاقیت و نوآوری، سود آوری و اشتغال، داشتن دانش و توانایی.

در اصل دانشگاه کار آفرین و فن آور برای کسب سود، راه اندازی یک کسب و کار را با اقدام به نوآوری در فن آوری شروع می کند و گسترش می دهد. البته جا انداختن فرهنگ کار آفرینی در این فرآیند از ضرورت و اولویت خاصی برخوردار است. به این معنا که خود دانشگاه باید باور داشته باشد که کار آفرین، نسل بسیار پتانسیل دار در سطح جامعه است. این باور بسیار مهم است. بعد از آن سعی در فرهنگ سازی کار آفرینی توأم با فن آوری نماید که توسط رسانه های جمعی مثل صدا و سیما، مطبوعات و سمینارهای متعدد و هدفمند ی که در دانشگاهها برقرار می شود امکان پذیر خواهد بود.

به وجود آوردن کار آفرینی در تعامل با فن آوری باید توسط آحاد جامعه از جمله دانشجویان و مبتکران و مدیران و سیاستمداران انجام شود.

مراحل اجرایی ساختار دانشگاه کار آفرین

۱. بررسی وضعیت موجود ساختار دانشگاه از طریق تحقیق و پژوهش
۲. جمع آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده برای ترویج کار آفرینی و فن آوری
۳. اصلاح ساختار موجود برای تبدیل به ساختار کار آفرین

۴. طراحی و توصیف مدل اطلاع ساختار کار آفرینی

۵. اجرای آزمایشی مدل کار آفرینی

۶. ارزیابی و نهایی کردن مدل کار آفرینی

اصولاً دانشگاهی که به دنبال ترویج شیوه های کار آفرینی و فناوری پیشرفته است از ساختی بر خوردار است که امکان به روز کردن خلاقیت ها و ایده پردازی را تشویق می کند و به نوعی انرا در ،وظایف مختلف دانشگاه پیش بینی می کند . در دانشگاهها از صرف منابع برای استفاده از خلاقیت ها هراسی وجود ندارد اگر دانشجویان می توانند به صورت فردی یا گروهی با فرآیند ایده پردازی و نوآوری در گیر شده تا مهارت لازم را کسب کرده و بکار بینند ، امکان رشد در دانشگاه دور از ذهن نیست و دانشجویان یقین دارند که بر اساس شایستگی ها و قابلیت های خود می توانند در دانشگاه رشد کرده و به برآورده ساختن آرمانهای آن کمک کنند . رقابت سالم به عنوان ارزشی مطلوب انگاشته می شود . ساخت چنین دانشگاهی افقی و پو یا است در چنین مرکزی انعطاف پذیری برای ایجاد تحول و حرکت به سوی رشد و بالندگی فردی و گروهی در سطح بسیار بالایی است . از آنجایی که تخصیص منابع به سوی دست یابی به کار آفرینی با لا است تضمین کیفیت نهادینه خواهد شد .

آنچه مسلم است این است که دانشگاه خود تحت تأثیر متغیرهایی چون فناوری ، فرهنگ و محیط است که در ترکیب اهداف کار آفرینی دخیل خواهند بود . برای به وجود آوردن دانشگاهی که متناسب با ترویج کار آفرینی توأم با فن آفرینی باشد راهکارهایی زیر پیشنهاد می شود :

- معین نمودن اهداف

- بررسی وضعیت دانشگاه از نظر سازماندهی و کار آفرینی

- توجه به توسعه تکنولوژی و فن اوری

- تجزیه و تحلیل نیازها

- طبقه بندی و ارزیابی طرح های قابل انجام

- ایجاد دوره های آموزشی برای اساتید

- ایجاد دوره های ارتباطات و بازار یابی

- افزودن واحد کار آفرینی به واحدهای عمومی دانشگاه

- ایجاد شرایط احراز مشاغل با هدف ارتقای سطح مهارت های شاغلین

- کسب مهارت همراه با دانش لازم برای انجام کار آفرینی

- مدل سازمانی مناسب که به صورت بالقوه و بالفعل به رشد کار آفرینی کمک کند .

نتیجه گیری

فناوری جزئی از کار آفرینی است و پیشرفت و توسعه آن در خدمت تولید کالا ها و خدمت کار آفرینی است . دانشگاه می تواند از طریق شناسایی و بکار گیری عوامل محیطی ، اقتصادی و فرهنگی که ظهور کار آفرینی را آسان می سازد زمینه مناسب را فراهم سازد چرا که که کشوری که دارای تعداد زیادی کار آفرین باشد از محرکهای اقتصادی قویتری برخوردار است . برای دست یابی به کار آفرینی باید جنبه های مختلف آن را سنجید و آن را تقویت نمود . با انجام پژوهشهای مناسب می توان دانشگاه رابه صورت مرکز پشتیبانی از کار آفرینی درمنابع ایران بوجود آورد تا با فعالیت مناسب بر شکوفایی فناوری و افزایش توان رقابتی صنایع تأثیر گذار شود . فعالیتهای پشتیبانی از کار آفرینی فرایندی زمان بر است و اعتقاد و التزام مدیریت اینچنین دانشگاههایی نباید گذرا و مقطعی باشد و مسایلی و اهداف صنعت باید به خوبی در بررسی ایده ها و خلاقیت ها ی کار آفرینان گنجانده شود .

منابع

- ۱- احمد پور ، محمود،مقیمی ،سید محمد.مبانی کارآفرینی ،نشر فراندیش ،چاپ اول ،۱۳۸۵
- ۲- اکبری ، کرامت الله ، نقش نظام آموزشی - پژوهشی در توسعه کار آفرینی ، مجموعه مقالات کار آفرینی و فن آوری های اطلاعات پیشرفته، ۱۳۸۰ .

- ۳- بهزادپان نژاد ، قربان ، ضرورت توجه به کار آفرینی و فناوریهای های پیشرفته ، مجموعه مقالات کار آفرینی و فن آوری پیشرفته ، ۱۳۸۰ .
- ۴- صمد آقایی ، جلیل ، سازمان های کار آفرین ، مرکز انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی ، چاپ اول ، ۱۳۷۸
- ۵- مردیث ، جفری و دیگران ، کار آفرینی ، انتشارات دفتر بین المللی کار ، مترجم : محمد صادق بنی نیان ، مؤسسه کار و تامین اجتماعی ، تهران ، ۱۳۷۱

6- MOLENAAR,C.N.A(1999),VERANDERINGEN DOOR INTRNET:BRANCHES INTERNATIONAL TRADE IN DE TOEKOMST,SAMSOM,ALPHEN FORUM1/99,2/99

7-Laudon K.C. Traver C.G. and laudon J.P. "information Technology and society," International Thomson publishing, 1996

Archive of SID